

вдъхва страхъ безъ да е нуждно да са употребява често строгость.

Но колко е чудовищно нѣщо да мысли нѣкой че безопасността му лежи въ притѣсненіето на народитѣ му! Послѣ, да не гы учи никога, нито да гы ржководи по пажта на добродѣтельта, да не привлича къмъ себеси любовъта имъ, да гы докарва доро до отчаяніе чрезъ ужаса, да гы туря въ ужасната нужда или да не могатъ никога свободно да си отдѣхнатъ или да отхвърлятъ игото на вашето тиранско владычество: Този ли е истинскій спосѣбъ да царувате спокойно? Този ли е истинскій пажъ който води къмъ славата?

„Помните че въ страни, дѣто властъта на гоподаря е неограничена, тамъ владѣтелитѣ сѫ послабы. Тѣ грабїйтѣ, разрушаватъ сичко; тѣ едни притежаватъ сичката държава: но и сичката държава крѣ; нивята са вѣляватъ и опустяватъ, градоветъ са смаляватъ сѣкий день, и търговията престава. Царьтѣ, който не може да биде царь самъ, и който е великъ само чрезъ народитѣ си, уничтожава са самъ постепенно чрезъ уничтоженіето на народитѣ си, на които отнема богатствата и силата. Държавата му са иечерпва отъ пары и отъ человѣци, и тъзи последната загуба е найголѣмата и найнепоправимата. Неограничената властъ му приготвя толкози роби колкото подданици има. Ласкаїйтѣ го, преструватъ са че го обожаватъ, треператъ отъ наймалкыя му погледъ, но чакатъ наймалкото възстаніе. Чудовищната му сила, безкрайно насилиственна, не може да трае много, защото нема кореня си въ сърцето на народитѣ, а напротивъ тя подига и раздразня сичкото тѣло на държавата; принуждава сичкытѣ членове на туй тѣло да са надѣе да си отдѣхне слѣдъ едно промѣніе. При първия ударъ който ѝ нанасятъ, кумирътъ пада, строшава са и са тѣпче съ крака. Прѣзрѣніето, умразата и недовѣріето, съ една дума, сичкытѣ страсти са съединяватъ противъ една властъ толкози гнусна. Царьтѣ, който въ суетното си благополучие не е намѣрвалъ нито единъ человѣкъ доста дързновенъ да му каже истината, не ще намѣри, въ злополучието си, ни едного человѣка, който бы го извинилъ или защитилъ отъ враговетъ му.“